

Foto: Ruter As / Redink, Hampus Lundgren

Ruters bidrag til bærekraftig byutvikling og arealbruk

I utformingen av byer og tettsteder legger premisser for mobilitet. Ruter har derfor en viktig rolle i å bidra inn i prosesser by- og tettstedsutvikling for å legge grunnlag for effektiv og bærekraftig persontransport.

Hvorfor er temaet vesentlig?

Utformingen av byen og tettsteder i Oslo og Ruters område i Viken (tidligere Akershus) er førende for Ruters mulighet til å levere bærekraftig bevegelsesfrihet. Som faginstans for mobilitet har Ruter mulighet til å påvirke disse prosessene, slik at byutvikling og bruk av areal legger til rette for gode, effektive mobilitetsløsninger.

Rapporteringsindikatorer

Ruter har ikke utarbeidet egne rapporteringsindikatorer for dette temaet, men ser til Oslo og Vikens indikatorer brukt i oppfølging av RTP-ATP. Se delkapitlet Måloppnåelse og indikatorer lenger ned i teksten.

Nullvekstmålet for byområder er en rettesnor for utvikling og planlegging av mobilitetstilbudet i Ruter:

I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.

Hvordan arealpolitikken i byområdene føres er avgjørende for om nullvekstmålet kan nås. Samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging er en av hjørnesteinene i fysisk by- og tettstedsutvikling, og danner grunnlaget for utvikling av attraktivt kollektivtilbud. Det er et sentralt verktøy for å nå målet om nullvekst i personbiltrafikken og reduksjon av klimautslipp i Osloregionen.

Et attraktivt kollektivtilbud er derfor avhengig av samarbeid og at alle aktører jobber for en bedre arealbruk, attraktive og bærekraftig bymiljø.

Ruters bidrag:

Byutvikling og bruk av areal som gir samfunnsmessig verdi er et viktig tema i Ruters bærekraftarbeid. Dette underbygger nullvekstmålet og følges opp av Ruter på ulike måter:

- I egenproduserte planer, utredninger og prosjektering står bærekraftig bruk av areal sentralt.
- Ruter uttaler seg til lokale reguleringsplaner, kommune- og regionalplan i Oslo kommune og Viken (i området som tidligere var Akershus). I uttalelser til arealplaner har Ruter søkelys på tilrettelegging for sykkel, gange og

kollektivtilbud. Vi påser at planer er i tråd med regional areal- og transportplan og nullvekstmålet.

- I prosesser og utvikling av knutepunkt, transformasjon av byområder og veier og nye boligområder er Ruter en viktig påvirker og bidragsyter med kunnskap om bærekraftig utvikling og nullvekstmålet.
- I leveransene til eierne er nullvekstmålet og bærekraftmålene til Oslo kommune og Viken fylkeskommune førende.
- Ruter ga innspill på bærekraftig mobilitet, tilrettelegging for kollektivtilbudet og redusert biltrafikk i revidering av kommuneplanens arealdel i Oslo.
- Sammen med Oslo kommune har Ruter gjennomført flere holdeplasstiltak for bedre tilgjengelighet og universell utforming, i tråd med mål om bærekraftig bevegelsesfrihet for alle.

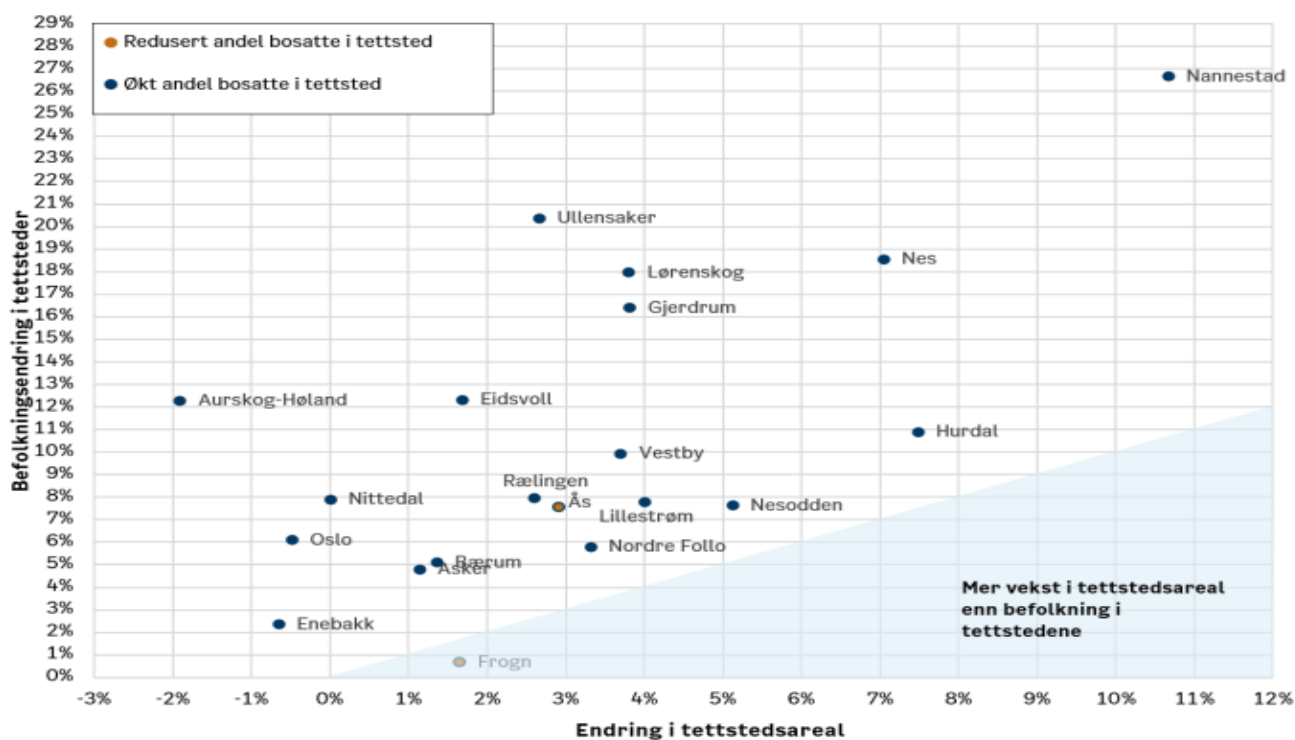
Måloppnåelse og indikatorer

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (RP-ATP) ble vedtatt i desember 2015. I handlingsprogrammet til den regionale planen er det en sentral oppfølgingsoppgave å lage et felles system for å måle om utviklingen i regionen er i tråd med den regionale planen. I Ruters arbeid er følgende indikatorer særlig relevante:

- Grad av fortetting: Vekst i tettstedsareal i forhold til befolkningsvekst.
- Andel av alle boliger innenfor anbefalt gangavstand fra knutepunkt.
- Andel av nybygde boliger i perioden 2019 – 2020 som er bygget innenfor anbefalt gangavstand fra knutepunkt.

Arealsamarbeidet gir ut jevnlig oppdateringer av disse indikatorene. Siste rapport viser at de fleste by- og tettstedsområdene i Viken ble fortettet i perioden fra 2016-2020. Befolkningsveksten var større enn vekst i tettstedsareal i alle kommuner i planområdet, bortsett fra i Frogn.

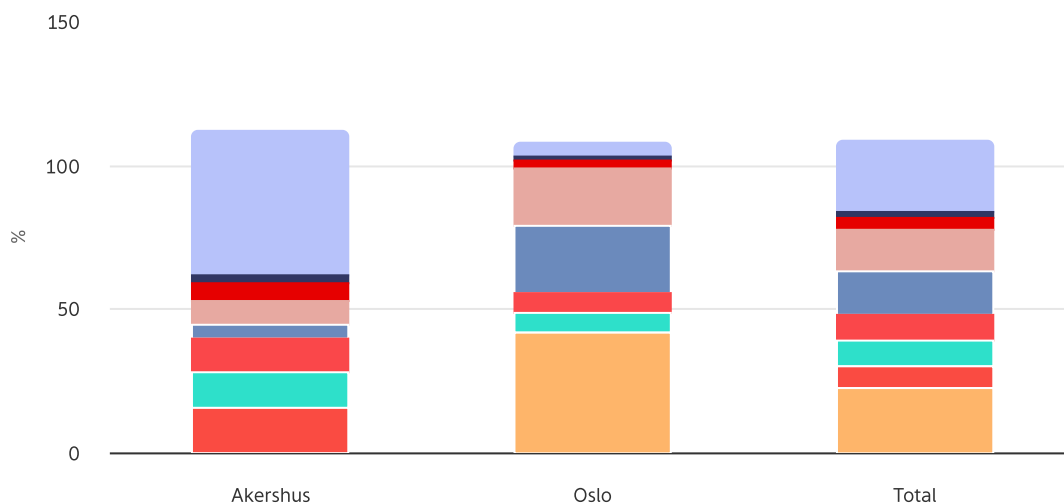
Tettstedsendring og befolkningsvekst fra 2016 til 2021

Figuren er utarbeidet av plansamarbeidet.no, 2022.

Det har vært en liten økning i andelen boliger innenfor gangavstand blant bybåndskommunene fra 2019 til 2020, men endringene er små. Utenfor bybåndet har det vært en økning i andel boliger innenfor gangavstand. Det har vært en økning eller uendret situasjon blant alle disse kommunene, foruten Frogn, Nannestad og Aurskog-Høland. Her har det vært en liten nedgang.

Andel av alle boliger i 2020 innenfor og utenfor gangavstand

- Utenfor
- Høyfrekvent buss 500-1000 m
- Høyfrekvent buss 0-500 m
- Banestasjon 500-1000 m
- Banestasjon 0-500 m
- Lokal by eller tettsted
- Område for arbeidsplassintensive virksomheter
- Regional by
- Indre by Oslo

